

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 77/13

Λουξεμβούργο, 25 Ιουνίου 2013

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-131/12
Google Spain SL, Google Inc. κατά Agencia Española de Protección de
Datos, Mario Costeja González

**Ο γενικός εισαγγελέας Jääskinen θεωρεί ότι οι πάροχοι υπηρεσίας μηχανής
αναζήτησης στο Διαδίκτυο δεν φέρουν ευθύνη βάσει της οδηγίας 95/46 για την
προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εμφανίζονται σε ιστοσελίδες
τις οποίες επεξεργάζονται**

*Η εθνική νομοθεσία για την προστασία δεδομένων έχει εφαρμογή επί των εν λόγω παρόχων όταν
ιδρύουν σε κράτος μέλος γραφείο το οποίο κατευθύνει τη δραστηριότητά του στον πληθυσμό του
οικείου κράτους, με σκοπό την προώθηση και την πώληση διαφημιστικού χώρου, ακόμη και αν από
τεχνική άποψη η επεξεργασία των δεδομένων εκτελείται σε άλλο τόπο*

Στις αρχές του 1998, μια εφημερίδα ευρείας κυκλοφορίας στην Ισπανία δημοσίευσε στην έντυπη έκδοσή της δύο ανακοινώσεις για πλειστηριασμούς ακινήτων κατόπιν κατάσχεσης που επιβλήθηκε λόγω κοινωνικοασφαλιστικών οφειλών. Ως κύριος των ακινήτων κατονομαζόταν ορισμένο πρόσωπο. Η εφημερίδα αυτή κυκλοφόρησε αργότερα από τον εκδότη της και σε ηλεκτρονική μορφή με online πρόσβαση.

Τον Νοέμβριο 2009 το πρόσωπο αυτό επικοινωνήσε με τον εκδότη της εφημερίδας ισχυριζόμενο ότι όταν το όνομα και τα επώνυμά του εισάγονταν στη μηχανή αναζήτησης της Google, εμφανιζόταν παραπομπή στην ιστοσελίδα της εφημερίδας που περιλάμβανε τις ως άνω ανακοινώσεις. Το πρόσωπο αυτό επισήμανε ότι η επίμαχη διαδικασία είχε ολοκληρωθεί και διευθετηθεί από μακρού και ότι δεν δημιουργούσε πλέον κανένα ζήτημα. Ο εκδότης απάντησε ότι η διαγραφή των δεδομένων του προσώπου αυτού δεν ήταν ενδεδειγμένη, καθόσον η δημοσίευσή τους είχε πραγματοποιηθεί βάσει εντολής του ισπανικού Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Τον Φεβρουάριο 2010 το εν λόγω πρόσωπο επικοινωνήσε με την Google Spain και ζήτησε να πάψουν να εμφανίζονται μεταξύ των αποτελεσμάτων αναζήτησης οι σύνδεσμοι προς την εφημερίδα, όταν εισάγεται το όνομα και τα επώνυμά του στη μηχανή αναζήτησης της Google. Η Google Spain διαβίβασε το αίτημα αυτό στην Google Inc., η οποία εδρεύει την Καλιφόρνια των Ηνωμένων Πολιτειών, θεωρώντας ότι αυτή ήταν η εταιρία που παρείχε την υπηρεσία αναζήτησης στο Διαδίκτυο.

Κατόπιν αυτού, το εν λόγω πρόσωπο υπέβαλε καταγγελία ενώπιον της Agencia Española de Protección de Datos (ισπανική αρχή προστασίας δεδομένων, AEPD) κατά του εκδότη και της Google. Με απόφαση της 30ής Ιουλίου 2010, ο διευθυντής της AEPD έκανε δεκτή την καταγγελία κατά των Google Spain και Google Inc., καλώντας τες να αποσύρουν τα δεδομένα από τα ευρετήριά τους και να καταστήσουν αδύνατη τη μελλοντική πρόσβαση σε αυτά. Εντούτοις, απέρριψε την καταγγελία κατά του εκδότη, με το σκεπτικό ότι η δημοσίευση των δεδομένων στον τύπο έγινε σύμφωνα με τον νόμο. Οι Google Inc. και Google Spain άσκησαν δύο προσφυγές ενώπιον του Audiencia Nacional (Ανώτερο Δικαστήριο, Ισπανία) με αίτημα την ακύρωση της απόφασης της AEPD. Στο πλαίσιο αυτό, το ισπανικό δικαστήριο υπέβαλε σειρά προδικαστικών ερωτημάτων στο Δικαστήριο.

Στις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Niilo Jääskinen εξετάζει πρώτα το ζήτημα του εδαφικού πεδίου εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας για την προστασία δεδομένων¹. Η βασική παράμετρος από την οποία εξαρτάται η εφαρμογή της οδηγίας αυτής είναι η *επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα* να γίνεται στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων της εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας² επί του εδάφους κράτους μέλους. Ωστόσο, η Google διατείνεται ότι στην Ισπανία δεν γίνεται καμία επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της δικής της μηχανής αναζήτησης. Η Google Spain ενεργεί απλώς ως εμπορικός αντιπρόσωπος της Google όσον αφορά τις διαφημιστικές της δραστηριότητες. Με την ιδιότητά της αυτή, έχει αναλάβει την ευθύνη για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν τους διαφημιστές Ισπανούς πελάτες της.

Ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι το ζήτημα αυτό θα έπρεπε να εξεταστεί υπό το πρίσμα του επιχειρηματικού μοντέλου των παρόχων υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Το μοντέλο αυτό στηρίζεται κατά κανόνα στη διαφήμιση βάσει λέξεων-κλειδιών, η οποία αποτελεί πηγή εισοδήματος και λόγο ύπαρξης της δωρεάν παροχής εργαλείου εντοπισμού πληροφοριών. Ο φορέας που είναι επιφορτισμένος με τη διαφήμιση βάσει λέξεων-κλειδιών είναι συνδεδεμένος με τη μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο. Ο φορέας αυτός πρέπει να έχει παρουσία στις εθνικές αγορές διαφήμισης και, για αυτόν τον λόγο, η Google έχει ιδρύσει θυγατρικές σε πολλά κράτη μέλη. Συνεπώς, κατά την άποψή του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται στο πλαίσιο εγκατάστασης όταν η τελευταία συνδέεται με υπηρεσία συνιστάμενη στην πώληση διαφήμισης κατευθυνόμενης προς τον πληθυσμό κράτους μέλους, ακόμη και στην περίπτωση που οι τεχνικές ενέργειες της επεξεργασίας δεδομένων εντοπίζονται σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες. Ως εκ τούτου, ο N. Jääskinen προτείνει στο Δικαστήριο να αποφανθεί ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο πλαίσιο της εγκατάστασης του υπευθύνου επεξεργασίας. Συνεπώς, **η εθνική νομοθεσία για την προστασία δεδομένων έχει εφαρμογή σε πάροχο υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης όταν αυτός ιδρύει σε κράτος μέλος, με σκοπό την εμπορική προώθηση και την πώληση διαφημιστικού χώρου στη μηχανή αναζήτησης, γραφείο το οποίο κατευθύνει τη δραστηριότητά του στον πληθυσμό του εν λόγω κράτους.**

Δεύτερον, όσον αφορά το νομικό καθεστώς της Google ως παρόχου υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο, ο N. Jääskinen υπενθυμίζει ότι το 1995, όταν εκδόθηκε η οδηγία 95/46, το Διαδίκτυο και οι μηχανές αναζήτησης αποτελούσαν νέα φαινόμενα και η σημερινή τους εξέλιξη δεν είχε προβλεφθεί από τον κοινοτικό νομοθέτη. Εκφράζει την άποψη ότι η Google δεν μπορεί να χαρακτηριστεί γενικά ως «υπεύθυνος επεξεργασίας» των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που εμφανίζονται σε ιστοσελίδες τις οποίες επεξεργάζεται³, υπεύθυνος ο οποίος, κατά την οδηγία 95/46, φέρει την ευθύνη για την τήρηση των κανόνων προστασίας δεδομένων. Πράγματι, η παροχή εργαλείου εντοπισμού πληροφοριών δεν συνεπάγεται την άσκηση ελέγχου επί του περιεχομένου ιστοσελίδων τρίτων. Επίσης, δεν δίνει στον πάροχο υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο τη δυνατότητα να διακρίνει μεταξύ, αφενός, δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια της οδηγίας 95/46, τα οποία αφορούν ένα αναγνωρίσιμο εν ζωή φυσικό πρόσωπο, και, αφετέρου, άλλων δεδομένων. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, ο πάροχος υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο δεν δύναται κατά νόμο ή στην πράξη να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας δυνάμει της οδηγίας 95/46 σε σχέση με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από ιστοσελίδες προέλευσης που φιλοξενούνται σε διακομιστές τρίτων.

Επομένως, **η εθνική αρχή προστασίας δεδομένων δεν μπορεί να απαιτεί από πάροχο υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο να αποσύρει πληροφορίες από το ευρετήριό του, πλην των περιπτώσεων στις οποίες ο εν λόγω πάροχος δεν έχει**

¹ Εθνική νομοθεσία για τη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη της οδηγίας 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31).

² Κατά την οδηγία 95/46, ως «υπεύθυνος της επεξεργασίας» νοείται το πρόσωπο ή ο φορέας που μόνος ή από κοινού με άλλους καθορίζει τους στόχους και τον τρόπο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

³ Βλ. υποσημείωση 2.

συμμορφωθεί προς τους κώδικες αποκλεισμού⁴ ή δεν έχει εκτελεστεί αίτημα ορισμένου ιστοτόπου για την ενημέρωση της κρυφής μνήμης. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή δεν εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση. Η ενδεχόμενη εφαρμογή διαδικασίας «ειδοποίησης και άμεσης απόσυρσης» όσον αφορά συνδέσμους προς ιστοσελίδες προέλευσης με παράνομο ή ακατάλληλο περιεχόμενο είναι ζήτημα του εθνικού δικαίου της αστικής ευθύνης και βασίζεται σε λόγους διαφορετικούς από την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τρίτον, η οδηγία δεν θεσπίζει γενικό «δικαίωμα στη λήθη». Επομένως, έναντι των παρόχων υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο δεν μπορεί να αντιτάσσεται τέτοιο δικαίωμα βάσει της οδηγίας 95/46, ακόμη και αν αυτή ερμηνευθεί σε αρμονία με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵.

Τα προβλεπόμενα στην οδηγία δικαιώματα στη διόρθωση, στη διαγραφή και στο κλείδωμα δεδομένων αφορούν δεδομένα των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις της οδηγίας, ιδίως λόγω του ελλιπούς ή του ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων. Τέτοια περίπτωση προφανώς δεν συντρέχει στο πλαίσιο της κρινόμενης υπόθεσης.

Η οδηγία παρέχει επίσης σε κάθε πρόσωπο το δικαίωμα να αντιτάσσεται ανά πάσα στιγμή, για επιτακτικούς και νόμιμους λόγους σχετικούς με την προσωπική του κατάσταση, στην επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν, εκτός αν στην εθνική νομοθεσία ορίζεται άλλως. Εντούτοις, ο γενικός εισαγγελέας φρονεί ότι η προσωπική προτίμηση και μόνο δεν ισοδυναμεί με επιτακτικό και νόμιμο λόγο και, ως εκ τούτου, η οδηγία, δεν παρέχει σε πρόσωπο το δικαίωμα να επιτυγχάνει τον περιορισμό ή την παύση της διάδοσης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία θεωρεί επιζήμια ή αντίθετα προς τα συμφέροντά του.

Είναι πάντως δυνατό η δευτερογενής ευθύνη των παρόχων υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης κατά το εθνικό δίκαιο να συνεπάγεται υποχρεώσεις που ισοδυναμούν με το κλείδωμα της πρόσβασης σε ιστοτόπους τρίτων με παράνομο περιεχόμενο, όπως ιστοσελίδες που προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή περιλαμβάνουν δυσφημιστικό περιεχόμενο ή ποινικά κολάσιμες πληροφορίες. Αντιθέτως, η επιβολή υποχρέωσης στους παρόχους μηχανής αναζήτησης στο Διαδίκτυο να διαγράφουν θεμιτό και νόμιμο περιεχόμενο το οποίο έχει νομίμως καταστεί ελεύθερα προσβάσιμο στο κοινό θα αποτελούσε επέμβαση στην ελευθερία της έκφρασης του εκδότη της ιστοσελίδας. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, κάτι τέτοιο θα ισοδυναμούσε με λογοκρισία εκ μέρους ιδιώτη του περιεχομένου που δημοσίευσε ο εκδότης στο Διαδίκτυο.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

⁴ Ο εκδότης ιστοσελίδων προέλευσης μπορεί να κάνει χρήση «κωδίκων αποκλεισμού» (exclusion codes), οι οποίοι υποδεικνύουν στις μηχανές αναζήτησης να μην ευρετηριάζουν ή να μην αποθηκεύουν ορισμένες ιστοσελίδες προέλευσης ή να μην τις εμφανίζουν μεταξύ των αποτελεσμάτων αναζήτησης. Η χρήση τέτοιων κωδίκων είναι δηλωτική της βούλησης του εκδότη να μην είναι εφικτή η ανάκτηση ορισμένων πληροφοριών από την ιστοσελίδα προέλευσης με σκοπό τη διάδοσή τους στο Διαδίκτυο μέσω μηχανών αναζήτησης.

⁵ Ιδίως, με το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), με το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 8), με την ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης (άρθρο 11) και με την επιχειρηματική ελευθερία (άρθρο 16).

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☐ ☎ (+32) 2 2964106